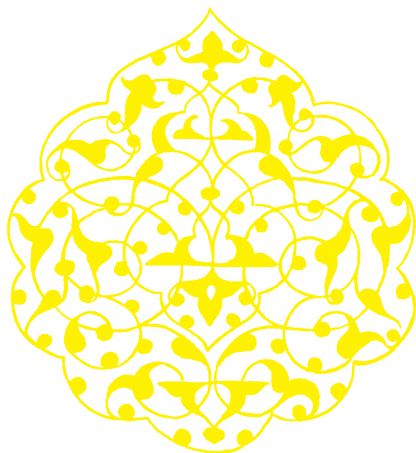

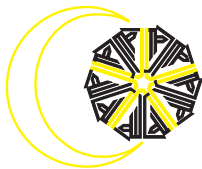
**BAJRAMSKA
HUTBA-PORUKA**

**REISU-L-VLEME
DR. MUSTAFE CERIĆA**

15.

**RAMAZAN
1430.**

RIJASET ISLAMSKJE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI

BAJRAMSKA HUTBA-PORUKA br. 15
REISU-L-ULEME DR. MUSTAFE CERIĆA
Povodom Ramazanskog bajrama

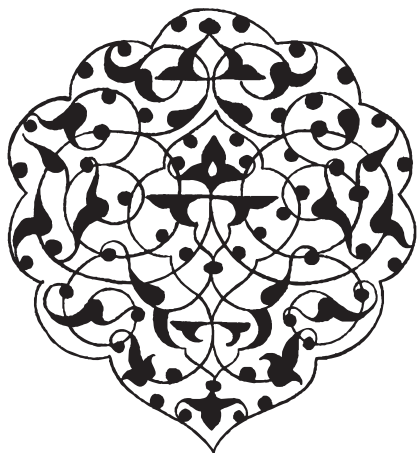

Izdavač: IC *EL-KALEM*
Sarajevo, ramazan 1430. g. po H. / septembar 2009. godine

**BAJRAMSKA
HUTBA-PORUKA**

**REISU-L-VLEME
DR. MUSTAFE CERIĆA**

Povodom
Ramazanskog bajrama

15.

RAMAZAN
1430.

SEPTEMBAR
2009.

SARAJEVO

خطبة عيد الفطر

الله اكبر كبيرا . والحمد لله كثيرا . وسبحان الله
بكرة واصيلا . لا اله الا الله وحده لا شريك له .
خلق كل شيء فقدره تقديرا . [تكبير] ❀ الله
الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمُ
فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ ، ذَلِكُمُ اللَّهُ
رَبُّكُمْ ، فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ . [تكبير] ❀
هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ . [تكبير] ❀ نشهد ان
لا اله الا الله وحده لا شريك له ولا نظير له ولا
مثال له . شهادة تنجي قائلها من عذاب النار
ونشهد ان سيدنا وسندنا ومولانا محمدا عبده
وحبيبه ورسوله . نور النور وبدر البدور ❀ صلى
الله تعالى عليه وعلى آله واولاده وازواجه واصحابه
واتباعه . وخلفائه الراشدين المرشدين المهديين من

بعده . ووزرائه الكاملين في عهده . خصوصا منهم
على ساداتنا ابي بكر وعمر وعثمان وعلي . وعلى
بقية الصحابة والقراية والتابعين . والذين اتبعوهم
باحسان الى يوم الدين . رضوان الله تعالى عليهم
وعلينا اجمعين . ❀

اما بعد ، فيا عباد الله ، اتقوا الله واطيعوه . ان
الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون . ❀

❀ الموعظة باللغة البوسنوية ❀

الا ان احسن الكلام وابلغ النظام . كلام الله
الملك العزيز العلام . كما قال الله تبارك وتعالى في
نظم الكلام : «واذا قرئ القرآن فاستمعوا له
وانصتوا لعلكم ترحمون» . اعوذ بالله من
الشیطان الرجيم . بسم الله الرحمن الرحيم : «شهر
رمضان الذي انزل فيه القرآن هدى للناس وبينات
من الهدى والفرقان ...» ❀

﴿ جلوس ﴾

(بارك الله لنا ولكم ولسائر المؤمنين والمؤمنات
والمسلمين والمسلمات الاحياء منهم والاموات
برحمتك يا ارحم الراحمين). ❀

﴿ الخطبة الثانية ﴾

الحمد لله حمد الكاملين . والصلاة والسلام على
رسولنا محمد وآله وصحبه اجمعين . تعظيما لنبيه
وتكريما لفخامة شأن شرف صفيه . فقال عز وجل
من قائل مخبرا وأمرا : «ان الله وملائكته يصلون
على النبي ، يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا
تسليما» . ❀

اللهم صل على محمد وعلى آل محمد . كما
صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم . انك حميد

مجيد . اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد .
كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم . انك
حميد مجيد . ❀

(اللهم اصلح احوالنا . واحسن اعمالنا . وبلغنا
مما يرضيك آماننا . وولّ امورنا خيارنا . ولا تولّ
امورنا شرارنا . ولا تؤاخذنا بما فعل السفهاء منا .
وكن لنا ولا تكن علينا . اللهم اجعل هذا البلد آمناً
مطمئناً وسائر بلاد المسلمين برحمتك يا ارحم
الراحمين) . ❀

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبْرَهُ
تَكْبِيرًا ❀

الله أكبر كبيراً. والحمد لله كثيراً. وسبحان الله بكرة وأصيلاً. لا إله إلا الله وحده لا شريك له، خلق كل شيء فقدره تقديراً [تكبير].
{الله الذي جعل لكم الأرض قراراً والسماء بناءً وصوّركم فأحسن صوركم ورزقكم من الطيبات، ذلكم الله ربكم، فبارك الله رب العالمين} [تكبير].

هو الحي لا إله إلا هو فادعوه مخلصين له الدين، الحمد لله رب العالمين. [تكبير].

نشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له ولا نظير له ولا مثال له. شهادة تنجي قائلها من عذاب النار. ونشهد أن سيدنا وسندنا ومولانا محمداً عبده وحييه ورسوله. نور النور وبدر البدر. صلى الله تعالى عليه وعلى آله وأولاده وأزواجه وأصحابه وأتباعه. وخلفائه الراشدين المرشدين المهديين من بعده. ووزرائه الكاملين في عهده. خصوصاً منهم على ساداتنا أبي بكر وعمر وعثمان وعلي. وعلى بقية الصحابة والقراة والتابعين. والذين اتبعوهم بإحسان إلى يوم الدين، رضوان الله تعالى عليهم وعلينا أجمعين. أما بعد، فيا عباد الله، اتقوا الله وأطيعوه. إن الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون.

Hvala Allahu, Kojem pripada sve što je na nebesima i na Zemlji. On je Mudar i Sveznajući. On zna šta u zemlju ulazi, a šta iz nje izlazi i šta s neba silazi, a šta na nebo uzlazi. Allah je Milostiv i oprašta grijehe.

Oni koji zapreću istinu govore: – Neće biti proživljenja nakon smrti! Reci im: – Hoće, tako mi Gospodara mog, Koji zna i ono što je odsutno vašem oku.

Nema ništa što je izvan Allahovog znanja, ni trun jedan ni na nebesima ni na Zemlji, nema ništa ni manje ni više od toga što nije u jasnoj Knjizi – da nagradi one koji vjeruju i dobra djela čine – njih čeka oprost i dar veliki, a da patnju osjete oni koji poriču Božije znakove.

Ima onih koji dobro znaju da je ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga istina i da vodi do Allaha Dragog i Hvaljenog.

Neka je salavat i selam na Allahove vjerovjesnike: Adema, Nuha, Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda, a.s., na njihove ashabe i na sve one koji su živjeli i umrli s Istinom u srcu i u djelu.

I neka je selam na bosanske sinove, šehide, koji su, na Allahovom putu, dali svoje živote.

Draga braćo i sestre,

Kroz ibadet posta u ramazanu ljudska duša dodiruje Božanski duh koji oživljava čovjeka nakon što biva samo ilovača:

أستعِذ بالله: الله الذي خلق السموات والارض وما بينهما... الذي أحسن كل شئ خلقه، وبدأ خلق الإنسان من طين. ثم جعل نسله من سُلالة من ماء مهين. ثم سوّيه ونفخ فيه من روحه وجعل لكم السمع والأبصار والأفئدة، قليلا ما تشكرون _ صدق الله العظيم.

Allah je stvorio nebesa i Zemlju i ono što je između njih ... On je Taj Koji sve savršeno stvara, Koji je prvog čovjeka stvorio od ilovače – a potomstvo njegovo stvara od kapi hude tekućine, zatim mu daje ljudski oblik te mu od svoga duha život dariva tako da ušima čuje, da očima vidi i da srcem osjeća i razumije, ali vi ste premalo zahvalni na tome.

(Kur'an, 32: 4-9).

Ramazan je, dakle, vrijeme ponovnog rađanja čovjeka, odnosno njegove duše koju tijelo želi umrtviti svojim strastima. Ramazan je vrijeme u kojem se ljudska čula, posebno ona unutarnja, izoštravaju tako da

čovjek ne samo da bolje čuje i vidi nego mnogo bolje osjeća i razumije svijet u sebi i oko sebe. Ramazan je, dakle, istinsko preispitivanje svakog muslimana i muslimanke u njihovom odnosu prema Bogu, svijetu i prema sebi samima.

Bajram je, nakon ibadeta posta, prilika da se kaže kako muslimani vide i osjećaju svijet, koji kao da gubi dušu zato što se udaljava od Božanskog duha u želji da ga zamijeni za svoj svjetovni duh, koji sve više pokazuje da nije dorastao izazovima života na Zemlji. Bez dodira s Božanskim duhom, svjetovni duh pokazuje da je nedorastao povjerenja da uređuje svijet. Samo jedan trenutak zamišljene samodovoljnosti u odnosu na Božanski duh odveo je svjetovni duh krivim putem tako što je sebi umislio da može živjeti bez Boga, da može raditi što hoće bez odgovornosti, da može trošiti koliko hoće bez računa, te da može vladati svijetom dokle hoće bez vjere i morala.

Ta samouvjerenost svjetovnog duha, koji bi htio zamijeniti Božanski duh u svom pohodu na moralne vrijednosti proistekle iz vjere, dovele su svijet do takvog paradoksa da postaje sve očitije da što su veće titule u obrazovanju, sve je manje odgoja u ljudima i sve je manje smisla u životu; što je više znanja, sve je manje mudrosti; što je više stručnjaka, sve je manje pravih rješenja; što je više materijalnog bogatstva, sve je manje moralnih vrijednosti; što su veće kuće, sve su manje porodice; što je više znanja o štetnosti duhana i alkohola, sve se više toga proizvodi i sve se više puši i pije, sve je više onih koji se umorni bude; što je više "velikih stvari", sve je manje dobrih odnosa među ljudima; što se više piše, sve manje se čita; što je više kompjutera, sve je manje ljudskih

razgovora; što je više brige o zagađenom zraku, sve je manje brige o zagađenosti ljudske duše; što je više konferencija o miru, sve je manje sigurnosti od rata; što je više susreta najbogatijih državnika, sve je više siromašnih u svijetu.

Naravno, niko nije pošteđen ovog paradoksa pa tako ni muslimani, koji dijele sudbinu ovog i ovakvog svijeta s ostalim vjerama i kulturama. Svi smo upućeni jedni na druge zato što živimo u jednom svijetu i jednako smo ovisni o Stvoritelju Koji nas stvara na isti način i Koji nas na sličan način poučava smislu ovozemaljskog i vrijednostima onozemaljskog života. Mi se, pak, razlikujemo po stupnju otvorenosti našeg srca da sluša Božiju poruku te da je prihvati kao način života u vjeri i moralu; mi se razlikujemo po stupnju spremnosti našeg uma da spozna Božiju poruku te da je prenosi kao način djelovanja u znanju i poslovanju; mi se razlikujemo po stupnju osjećanja našeg duha da prepozna Božiju poruku te da je nosi kao način sudjelovanja u povijesti.

Više nego ikada danas cijeli svijet priča o našoj vjeri – islamu i nama – muslimanima. Mnogo je onih koji kad se upoznaju s izvornim islamom, pozele biti muslimani (ربما يؤدّ الذين كفروا لو كانوا مسلمين). No, mnogo je i onih koji nisu u stanju razumjeti ni islam ni muslimane.

Vjera kao način života

Oni ne mogu razumjeti da je islam način života svakog istinskog muslimana i muslimanke ma gdje bio i ma šta radio. Oni ne mogu razumjeti da vjera u Jednoga Boga, Koji nije rođen, Koji nije rodio i Kojem niko i ništa nije ravno nije nikad bila upitna za muslimane i da se oko te vrijednosti muslimani nisu nikad

dvoumili. Bog nije ni ubijen ni mrtav. Bog je vječan (*qadīm*). Bog je živ (*hājī*). – *On je Allah – nema boga osim Njega – Živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?! On zna šta je bilo prije njih i šta će biti poslije njih, a od Njegovog vječnog znanja – drugi znaju samo onoliko koliko On hoće da znaju. On vlada nebesima i Zemljom i Njemu nikad ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni* (Kur'an, 2:255).

Oni ne razumiju da je za muslimana ovaj svijet – dunjaluk samo pojava (*zāhir*) i vidljiv (*šāhid*), ali nije vječan i nije bitan. Drugi svijet – ahiret je nepojava (*ghāib*) i skriven (*bātin*), ali je vječan i bitan. *Za neke je život na ovome svijetu samo igra i zabava, a drugi svijet je, zaista, bolji za one koji su Allaha svjesni. Pa zašto se ne opametite* (Kur'an, 6:32). *Uživanje na ovome svijetu kratko traje, a drugi svijet je bolji za one koji se grijeha klone...* (Kur'an, 4:77).

Oni neće da razumiju da je baš islam prije svih ostalih postavio univerzalne vrijednosti slobode u vjeri i jednakosti u čovječnosti. *Nema prisile u vjeri – Pravi put se jasno razlikuje od zablude...* (Kur'an, 2:256). *Nema prednosti Arap nad nearapom, niti nearap nad Arapom, kao što nema prednosti ni crnac nad bijelcem, niti bijelac nad crncem, osim po karakteru njihove ličnosti – poruke su islama koje stoljećima odzvanjaju svijetom i koje su muslimani poštivali sve dok su imali izravni utjecaj na povijesna zbivanja.*

Oni neće da razumiju da je baš islam najjasnije promovirao ideju inkluzivnog spasenja čovjeka ovim kur'anskim riječima: – *Oni koji vjeruju, tj., muslimani, i oni koji su jevreji, i kršćani, i sabijci – one od njih koji u Boga i drugi svijet vjeruju i dobra djela čine, – doista čeka*

nagrada od Gospodara njihova; oni nemaju razloga za strah i zabrinutost (Kur'an, 2:62).

Znanje kao način djelovanja

I baš zato što je vjera na ovaj ili onaj način prirodna stvar svakom čovjeku, islam nije počeo svoje objavljivanje pozivom na vjeru kao očitu datost, već je počeo svoje objavljivanje pozivom na čitanje i učenje znakova koji čovjeka upućuju na vjeru kao put do uspjeha na ovome svijetu i put spasa na drugome svijetu: *Uči, čitaj u ime Tvog Gospodara Koji stvara čovjeka od ugruška. Uči, čitaj jer Tvoj Gospodar je Plemenit pa je stoga poučio čovjeka onome što nije znao (Kur'an, 96:1-5).*

I doista – ako ni zbog čega drugog, a ono zbog činjenice da su spasili korijene ljudske kulture i civilizacije, muslimani zaslužuju poštovanje svijeta, koji još uvijek dovoljno ne razumije da su u islamu vjera i znanje jednake vrijednosti te da su vjernik (*mu'min*) i učenjak (*'ālim*) jednako vrednovani: “Tinta učenjaka i krv šehida imaju istu vrijednost na Sudnjemu danu” (يوزن يوم القيامة مداد العلماء بدم الشهداء).

Ovakav odnos prema ljudskom znanju kao načinu djelovanja poštedio je muslimansku povijest od sukoba između vjere i nauke zato što je prava vjera istinita nauka i zato što je istinska nauka ispravna vjera. I zato što su muslimani bili svjesni ovog Alejhisselamovog hadisa: *لا فخر أشد من الجهل* “Nema veće bijede od neznanja”.

Povijest kao način sudjelovanja

Otuda je jasno zašto su muslimani kao nasljednici ispravne vjere i istinske nauke bili uspješni nosioci po-

vijesti kao načina sudjelovanja u sudbini čovječanstva. Njima nije smetala vjera da budu nosioci znanstvenog i kulturnog napretka čovječanstva. Niti im je smetala nauka da budu odani svojoj vjeri. Naprotiv, oni su baš zato što su bili odani vjeri kao vječnom idealu bili uspješni u nauci kao trajnom izazovu za čovjeka da spozna istinu o Bogu kroz spoznaju istine o sebi i svojoj povijesti, koja nije sama sebi cilj, već sredstvo do cilja koji čovjeka vodi u vječnost.

Zato su muslimani na vrijeme shvatili da se ne smije odustajati od sredstva koji vodi do cilja, shvatili su da moraju aktivno sudjelovati u povijesti, koja im se nudi kao sredstvo da dođu do cilja. Muslimani su shvatili da ih vjera uči da ne smiju biti protiv povijesti u kojoj je sreća za svakog čovjeka, u kojoj je napredak za cijelo čovječanstvo.

U dilemi šta učiniti u slučaju dva čovjeka od kojih jedan treba biti čelnik u zaštiti ljudskih prava ako je jedan od njih sposoban i hrabar, ali manje pobožan, a drugi je mnogo pobožan, ali nesposoban i kukavica da ljudima zaštiti pravo na život, vjeru, slobodu, imetak i čast – muslimani su se opredijelili za sposobnog i hrabrag zato što su njegova sposobnost i hrabrost opće dobro za sve ljude, dok je njegova nedovoljna pobožnost njegova osobna mahana. Na drugoj strani, velika pobožnost je samo osobna vrлина pojedinca, a njegova nesposobnost i kukavičluk u javnim poslovima je opća šteta za narod. Dakako, postoji i treća mogućnost, a to je da sposoban i hrabar čovjek bude istodobno i pobožan.

Naravno da se s pravom pitate pa gdje su ti muslimani o kojima nam povijest svjedoči kojima je vjera bila način života, kojima je znanje bilo način djelova-

nja a povijest im je bila način sudjelovanja u sudbini čovječanstva? Ima li danas muslimana koji su svjesni svoje uloge u svijetu na način da se ne zatvaraju u samo svoj svijet, već da su otvoreni prema drugim i drukčijim baš kao što su bili njihovi preci? Ima li danas muslimana koji su svjesni važnosti ku'anskog načela o slobodi vjere i jednakosti među ljudima i narodima? Ima li danas muslimana koji su sposobni, kao što su bili njihovi preci, da proizvode znanje koje je upotrebljivo za sve ljude dobre volje? Ima li danas muslimana koji aktivno sudjeluju u povijesti za opće dobro čovječanstva? Naravno da i danas ima muslimana, vjerovatno više nego ikada, koji su svjesni svega toga, ali, nažalost, ima i onih koji toga nisu svjesni pa se zatvaraju u svoj uski svijet, koji najmanje slični na veliki i široki islam.

Nažalost, ima i onih koji daju povoda da se o njima misli da su protiv povijesti, da su protiv civilizacije, te da su protiv mira i sigurnosti u svijetu. Mi dižemo svoj glas protiv takvog predstavljanja islama, jer vjerujemo, kao što nas poučava Ku'ran časni, da je vjerovjesnik Muhammed, a.s., došao s porukom mira svim svjetovima (وما أرسلناك إلا رحمة للعالمين), te da je musliman čovjek koji kroz pokornost Allahu traži prijatelja u svijetu s kojim će razvijati povijest za dobrobit čovječanstva.

Također, s istom odlučnošću mi dižemo svoj glas protiv islamofobije koju šire neki ovdašnji mediji uz blagoslov politike s ideološkim predrasudama prema islamu i muslimanima.

Eto u tome je bit naše bajramske poruke – da se ovdje i sada odredimo prema vrijednostima vjere, znanja i povijesti. Hoćemo znati da li se naše društvo oslobodilo ideoloških predrasuda prema vjerskim

vrijednostima? Jesu li nasljednici agresivnog ateizma shvatili da je borba protiv religije utopijska zabluda? Jesu li svjesni da osporavanjem prava našoj djeci na vjeronauku oni krše zakon i našu djecu izlažu riziku da ih poučava vjeri neko ko ne razumije duh bosanske multikulturalnosti? Nije li vrijeme da se izađe iz zamrznute ideološke netrpeljivosti prema vjeri? Nije li vrijeme da i Bošnjaci muslimani odahnu u miru i radosti svoje vjere i tradicije te da ne strahuju od vlasti koja im prijeti da će im oduzeti pravo na vjersko, kulturno i nacionalno dostojanstvo? Nije li vrijeme da nas vjera ujedini oko zajedničkog cilja, a to je moralna obnova našega društva, društva u kojem će njegove pošasti, kao što su mito, korupcija te organizirani kriminal biti iskorijenjeni na sreću i radost naše djece koja zaslužuju bolji i pravedniji svijet?!

A da bismo to postigli, potrebno nam je znanje, potrebni su nam sposobni i hrabri ljudi koji imaju osjećaj za povijesne izazove, koji imaju pameti da nas povedu tamo gdje ide napredni svijet, koji nisu protiv novih povijesnih procesa, koji se ne plaše svoje slobode, koji se ne boje tuđeg uspjeha. Potrebni su nam ljudi koji će nas uvesti u otvorene tokove evropske povijesti kao sredstva do željenog cilja, a to je sloboda od straha od genocida, to je mir i sigurnost radi sreće i napretka našeg naroda.

Zato pozivam ulemu da s istim žarom govore svome narodu kao što je Musa, a.s., govorio svome: – *O narode moj! Pravo mjerite i na litru i na kantaru i ne zakidajte ljudima njihova prava i klonite se loših djela i nemojte širiti nemoral* (Kur'an, 11:85).

Pozivam učitelje da sa istim uvjerenjem prenose znanje na našu djecu kao što je Muhammed, a.s., prenosio na svoje ashabe, govoreći im da je dužnost

svakog muslimana i muslimanke da traži nauku pa makar i u Kini!

Pozivam našu inteligenciju da sa istom predanošću u miru brane kulturne, vjerske i nacionalne vrijednosti našeg naroda kao što su borci u ratu branili naš dom i domovinu!

Pozivam političare da se ujedine sa istom iskrenošću radi slobode i napretka cijelog bosanskog društva kao što su se Evropljani ujedinili radi mira i sigurnosti cijele Evrope.

Sa tim željama, učimo ovu bajramsku dovu:

Allahu Svemogućí,

*Sačuvaj nas bogatstva bez truda i rada,
Uživanja bez svijesti i savjesti,
Obrazovanja bez odgoja,
Poslovanja bez etike i morala,
Politike bez principa i
Vjere bez odricanja!*

Allahu Milostivi,

*Učini da samo Tebi služimo!
Da se grijeha klonimo!
Da istinu govorimo!
Da o dobru mislimo!
Da dobra djela činimo!
Da se tuđeg hakka klonimo!
Da kod sebe korisno znanje povećavamo!*

Allahu Samilosni,

*Podari bolesnima zdravlje!
Siromašnima opskrbu!*

*Prognanima povratak domovima njihovim!
Zarobljenicima slobodu!
Našim braniocima pomoć!
Našoj domovini mir i slobodu!
Osnaži naše prvake mudrošću i hrabrošću!
Našu ulemu znanjem i iskrenošću!*

Allahu Milostivi,
*Oplemeni sve ljude ljubavlju i milošću!
Očisti ljudska srca od mržnje i zla!
Podari cijelome svijetu Tvoju uputu i milost!
Tako Ti Tvoje neizmjerne dobrote,
I tako Ti Tvoje milosti u ovom velikom danu!*

Braćo i sestre,

Podijelite radost Bajrama među sobom i ne zaboravite da sutra, na Dan šehida, odate počast najboljim sinovima, šehidima, naše domovine!

Svima vam od srca želim sretan Bajram, moleći dragog Allaha, dž.š., za vaše zdravlje i uspjeh u životu i radu. Posebno želim Bajram čestitati prognanim, bolesnim i nemoćnim s dovom Stvoritelju Uzvišenom da im bude na pomoći!

Sa osobitim željama Bajram čestitam našoj braći u Hrvatskoj, Sloveniji, Sandžaku, Kosovu, Crnoj Gori, Srbiji, Makedoniji, te bošnjačkoj dijaspori i svim muslimanima i muslimankama u svijetu:

Bajram šerif mubarek olsun!

ألا إن أحسن الكلام وأبلغ النظام، كلام الله الملك العزيز العلام.
كما قال الله تبارك وتعالى في نظم الكلام: {وإذا قرئ القرآن فاستمعوا
له وأنصتوا لعلكم ترحمون}.

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم
{شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ
الهُدَى وَالْفُرْقَانِ ...}

{جلوس}

بارك الله لنا ولكم ولسائر المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات
الأحياء منهم والأموات. برحمتك يا أرحم الراحمين.

(الخطبة الثانية)

الحمد لله حمد الكاملين. والصلاة والسلام على رسولنا محمد وآله
وصحبه أجمعين. تعظيماً لنبيه، وتكريماً لفخامة شأنه شرف صفيه. فقال
عز وجل من قائل مخبراً وأمرأ: إن الله وملائكته يصلون على النبي يا
أيها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا تسليماً.

اللهم صل على محمد وعلى آل محمد. كما صليت على إبراهيم وعلى
آل إبراهيم. إنك حميد مجيد. اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد. كما
باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم. إنك حميد مجيد.

(اللهم أصلح أحوالنا. وأحسن أعمالنا. وبلغنا مما يُرضيك آمالنا.
وَوَلِّ أُمُورَنَا خَيْرَانَا. وَلَا تُؤَلِّ أُمُورَنَا شَرَارَنَا. وَلَا تُؤَاخِذْنَا بِمَا فَعَلَّ
السُّفَهَاءُ مِنَّا. وَكُنْ لَنَا وَلَا تَكُنْ عَلَيْنَا. اللَّهُمَّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا مُطْمَئِنًّا
وسائر بلاد المسلمين برحمتك يا أرحم الراحمين).

{وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ وَلَمْ
يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِّنَ الدُّنْيَا وَكَبَّرَهُ تَكْبِيرًا}.